

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΠΡΟΣ

Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου-Τμήμα Αναφορών

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8
Ταχ. Κώδικας: 10559 – Αθήνα
Πληροφορίες: Σταυρούλα Σπυροπούλου
Τηλέφωνο : 2144055242
e-mail: tmima.nomothetikou@minscfa.gov.gr
s.spyropoulou@minscfa.gov.gr

Κοιν.:
Πολιτική Γραμματεία
Υπουργού Κοινωνικής Συνοχής και
Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Ε.Ε. Ένας στους πέντε σε κίνδυνο φτώχειας

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ. 2281/13-05-2026 Αναφορά

Σε απάντηση της εν θέματι αναφοράς που κατατέθηκε στη Βουλή σας ενημερώνουμε ως εξής:

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πόρων κοινωνικής συνοχής και κοινωνικής προστασίας δεν μπορεί να βασίζεται σε μία γραμμική συσχέτιση μεταξύ ύψους δαπανών και μεταβολής των δεικτών φτώχειας. Οι πόροι του ΕΣΠΑ και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) δεν στοχεύουν αποκλειστικά στη στατιστική μείωση του δείκτη κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (ΑΡΟΠΕ), αλλά υπηρετούν ένα ευρύτερο πλέγμα στόχων κοινωνικής ένταξης, κοινωνικής συνοχής και ενίσχυσης της πρόσβασης σε ποιοτικές κοινωνικές υπηρεσίες.

Ειδικότερα, σημαντικό μέρος των σχετικών πόρων κατευθύνεται:

- στην ανάπτυξη και αναβάθμιση κοινωνικών υπηρεσιών,
- στη στήριξη της οικογένειας,
- στην εφαρμογή πολιτικών αποϊδρυματοποίησης και ανεξάρτητης διαβίωσης,
- σε δράσεις ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης,
- καθώς και στην ενίσχυση της πρόσβασης ευάλωτων ομάδων σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες.

Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να συναχθεί με ασφάλεια το συμπέρασμα ότι η ύπαρξη ή αξιοποίηση αυξημένων κοινωνικών πόρων συνεπάγεται αυτομάτως και άμεση μεταβολή των δεικτών φτώχειας, ούτε ότι η μη ταχύτερη αποκλιμάκωση των σχετικών δεικτών τεκμηριώνει μη αποδοτική χρήση των πόρων. Οι εν λόγω παρεμβάσεις παράγουν τόσο άμεσες όσο και μακροπρόθεσμες κοινωνικές επιδράσεις, πολλές από τις οποίες αποτυπώνονται στη βελτίωση της κοινωνικής ένταξης, της πρόσβασης σε υπηρεσίες και της ανθεκτικότητας των νοικοκυριών απέναντι σε οικονομικούς και κοινωνικούς κινδύνους.

Οι πολιτικές για την ευθυγράμμιση με τον ευρωπαϊκό στόχο μείωσης των ατόμων σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού έως το 2030 εδράζονται σε δύο συμπληρωματικούς πυλώνες:

- την περαιτέρω ενίσχυση της απασχόλησης και των εισοδημάτων από εργασία, ως βασικού μηχανισμού βιώσιμης εξόδου από τη φτώχεια,
- και την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων στήριξης για τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού (όπως ο επανασχεδιασμός της Προτεραιότητας 6 με την υπ' αριθ. 4215/2026 ΚΥΑ, ΦΕΚ Β'1104, που αφορά στην παροχή επισιτιστικής βοήθειας και ειδών αντιμετώπισης της υλικής στέρησης).

Στο πλαίσιο αυτό, έχουν ήδη υλοποιηθεί πρόσθετες παρεμβάσεις, όπως η επιστροφή ενοικίου και η ενίσχυση ευάλωτων συνταξιούχων και ατόμων με αναπηρία, με στόχο τη βελτίωση τόσο της επάρκειας όσο και της στόχευσης των κοινωνικών πολιτικών.

Παράλληλα, η διαχρονική εξέλιξη βασικών δεικτών καταδεικνύει ότι οι κοινωνικές πολιτικές και η ενίσχυση της απασχόλησης έχουν συμβάλει στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Ενδεικτικά, ο δείκτης «κίνδυνος φτώχειας πριν από κοινωνικές μεταβιβάσεις» μειώθηκε από 48,4% το 2019 σε 43,9% σήμερα, αντανακλώντας τη βελτίωση των πρωτογενών εισοδημάτων και της αγοράς εργασίας.

Πέραν των ανωτέρω, στο πλαίσιο των εθνικών πολιτικών για τη μείωση της φτώχειας, υλοποιούνται στοχευμένες παρεμβάσεις που συνδυάζουν την εισοδηματική ενίσχυση με την παροχή εξειδικευμένων κοινωνικών υπηρεσιών. Το πρόγραμμα «Σχολικά Γεύματα» και η λειτουργία των κοινωνικών δομών αποτελούν βασικά εργαλεία αυτής της στρατηγικής, καθώς στοχεύουν στην άμεση αντιμετώπιση της υλικής στέρησης και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Ειδικότερα:

1. Πρόγραμμα «Σχολικά Γεύματα»

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας έχει την εποπτεία και τον έλεγχο του Προγράμματος «Σχολικά Γεύματα». Το Πρόγραμμα απευθύνεται σε μαθητές/τριες δημόσιων δημοτικών σχολείων, με τη σύμφωνη γνώμη των γονέων-κηδεμόνων τους, και στοχεύει αφενός, στην αντιμετώπιση των αναγκών σίτισης των μαθητών/τριών που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και αφετέρου, στην υποστήριξη της εκπαιδευτικής διαδικασίας και την αποτροπή

φαινόμενων σχολικής διαρροής. Φορέας υλοποίησης είναι ο Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων και Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ), εποπτευόμενος Οργανισμός του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Στόχος του Υπουργείου είναι η σταδιακή επέκταση του Προγράμματος με την προσθήκη νέων σχολικών μονάδων, ανά σχολικό έτος, με την συνακόλουθη αύξηση των δαπανών του. Η αύξηση των σχολικών μονάδων από το 2020 έως σήμερα καταγράφεται παρακάτω, ανά σχολικό έτος.

- Κατά τα σχολικά έτη 2019-2020 και 2020-2021 συμμετείχαν στο Πρόγραμμα 1.353 δημοτικά σχολεία της χώρας και διανέμονταν καθημερινά 185.311 σχολικά γεύματα σε ισάριθμους/ες μαθητές/τριες.
- Κατά το σχολικό έτος 2021-2022 συμμετείχαν στο Πρόγραμμα 1.620 δημοτικά σχολεία της χώρας και διανέμονταν καθημερινά 207.514 σχολικά γεύματα σε ισάριθμους/ες μαθητές/τριες.
- Κατά το σχολικό έτος 2022-2023 συμμετείχαν στο Πρόγραμμα 1.629 δημοτικά σχολεία της χώρας και διανέμονταν καθημερινά 207.514 σχολικά γεύματα σε ισάριθμους/ες μαθητές/τριες.
- Κατά το σχολικό έτος 2023-2024, στο Πρόγραμμα συμμετείχαν 1.658 δημοτικά σχολεία και καθημερινά διανέμονταν 217.267 σχολικά γεύματα σε ισάριθμους/ες μαθητές/τριες
- Κατά το σχολικό έτος 2024-2025, το Πρόγραμμα επεκτάθηκε σε 20 νέους Δήμους και σε αυτό συμμετείχαν 1.882 δημοτικά σχολεία. Καθημερινά διανέμονταν 231.062 σχολικά γεύματα.
- Κατά το τρέχον σχολικό έτος 2025-2026, στο Πρόγραμμα εντάχθηκαν 104 νέα δημοτικά σχολεία και ο αριθμός των ημερήσιων σχολικών γευμάτων αυξήθηκε κατά 4.680, με την συμμετοχή στο Πρόγραμμα σχολικών μονάδων των Δήμων: Ορεστιάδας, Σουφλίου, Γρεβενών, Ιστιαίας-Αιδηψού, Παιονίας, και Αίγινας. Συνολικά, διανέμονται 235.742 γεύματα ημερησίως, σε 1.986 δημοτικά σχολεία, ενώ αναμένεται περαιτέρω αύξηση των γευμάτων κατά 13.853 σε πρόσθετες σχολικές μονάδες υφιστάμενων Τμημάτων, κατόπιν τροποποίησης των σχετικών συμβάσεων που υπογράφηκαν στο πλαίσιο των αρ.1/2024 και 8/2024 Διακηρύξεων του ΟΠΕΚΑ.

Ακολουθεί πίνακας, στον οποίο αποτυπώνεται η σταδιακή επέκταση κατά τα έτη 2020-2026.

Σχολικό έτος	Αριθμός δημοτικών σχολείων	Αριθμός ημερήσιων σχολικών γευμάτων
2019-2020 και 2020-2021	1.353	185.311
2021-2022	1.620	207.514

2022-2023	1.629	207.514
2023-2024	1.658	217.267
2024-2025	1.882	231.062
2025-2026	1.986	235.742
ΑΥΞΗΣΗ 2019-2026	633	50.431

2. Κοινωνικές Δομές

Σε πανελλαδικό επίπεδο λειτουργούν συνολικά 673 δομές και σε αυτές απασχολούνται 2.403 στελέχη. Ο παρακάτω πίνακας αποτυπώνει τον αριθμό των ΚΚ και τω ΔΠΒΑ¹.

Είδος δομής	Κεντρικές δομές ΚΚ	Παραρτήματα Ρομά	Παραρτήματα ΚΕΜ	Κινητές μονάδες ΚΚ	Κοινωνικά Παντοπωλεία	Κοινωνικά Φαρμακεία	Συσσίτια	Σύνολο
Αριθμός δομών	291	78	23	21	124	81	55	673

Το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας αναγνωρίζοντας τη συμβολή των κοινωνικών δομών αρμοδιότητας της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας (ΓΓΚΑΚΦ) και τις υπηρεσίες που αυτές παρέχουν, εκπόνησε σχέδιο βιωσιμότητας, προκειμένου να τεκμηριώσει προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ανάγκη συνέχισης της λειτουργίας τους και βεβαίως να προσδιορίσει τον τρόπο με τον οποίο θα συνεχίσουν να λειτουργούν, κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο και μετά το πέρας αυτής.

Κατόπιν της διαπραγμάτευσης μεταξύ της ΓΓΚΑΚΦ του ΥΚΟΙΣΟ, της Γενικής Γραμματείας ΕΣΠΑ και της αρμόδιας υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG Employment), συμφωνήθηκε η συνέχιση της λειτουργίας και συγχρηματοδότησης των Κέντρων Κοινότητας (ΚΚ) και των Δομών Παροχής Βασικών Αγαθών (ΔΠΒΑ), στο πλαίσιο των Προγραμμάτων των Περιφερειών 2021-2027.

Η συμφωνία, μεταξύ άλλων, κατέληξε στο ότι το 2026, οι δομές θα συνεχίσουν να χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ+, ενώ κατά τα έτη 2027-2029, θα υπάρξει σταδιακή απομείωση της συγχρηματοδότησης προκειμένου, κατά το διάστημα αυτό, να ολοκληρωθούν οι απαραίτητες νομοθετικές και διοικητικές διαδικασίες, οι οποίες θα οδηγήσουν στην πλήρη χρηματοδότηση των δομών αυτών από εθνικούς πόρους.

Ως προς τις παρεχόμενες υπηρεσίες των ΚΚ, τα δεδομένα δεν διαφοροποιούνται και οι υπηρεσίες θα συνεχίσουν να παρέχονται, σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (ΚΥΑ με α.π. 49744/16-05-2023, ΦΕΚ 3322/Β'), ενώ αναμένεται η προσθήκη νέων.

Τέλος, στο πλαίσιο της διαδικασίας του σχεδιασμού του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΠΔΠ) 2028–2034 συστάθηκε η Ομάδα Εργασίας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον σχεδιασμό πολιτικών, δράσεων και Προγραμμάτων του Πυλώνα Ι – «Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, γεωργία, αγροτική και θαλάσσια ευημερία και

ασφάλεια» του νέου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου 2028-2034.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ